

РАХУНКОВА ПАЛАТА

вул. М. Коцюбинського, 7, м. Київ, 01601, тел. (044) 234-95-65, 234-10-41, факс (044) 288-09-59
E-mail: rp@ac-rada.gov.ua

19.07.2018 № 07-1681

На № _____ від _____

Голові Верховної Ради
України
Парубію А. В.

Щодо результатів аудиту

Шановний Андрію Володимировичу!

На засіданні Рахункової палати 26.06.2018 було розглянуто і затверджено Звіт про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету на соціальний захист ветеранів війни і за підсумками його обговорення прийнято рішення.

Згідно з вимогами частини першої статті 37 Закону України «Про Рахункову палату» інформуємо.

Аудитом було охоплено **1419,3 млн грн**, виділених у **2017 році** Міністерству соціальної політики України (далі – Мінсоцполітики) на соціальний захист ветеранів війни за трьома бюджетними програмами: за КПКВК 2501150 «Щорічна разова грошова допомога ветеранам війни і жертвам нацистських переслідувань та соціальна допомога особам, які мають особливі та особливі трудові заслуги перед Батьківщиною», КПКВК 2501160 «Довічні державні стипендії», КПКВК 2501470 «Санаторно-курортне лікування ветеранів війни, осіб, на яких поширюється чинність законів України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», «Про жертви нацистських переслідувань» та інвалідів». У **2018 році** обсяг призначень з державного бюджету Мінсоцполітики на такі цілі збільшився до **1492,3 млн гривень**.

Мінсоцполітики як головний розпорядник бюджетних коштів за бюджетною програмою за КПКВК 2501150 забезпечило адресне отримання у 2017 році щорічної разової грошової допомоги 1221,8 тис. особами, на виплату якої використано **1269,1 млн грн**, станом на 15.05.2018 – 1108,1 тис. особами (**1248,4 млн гривень**). На виплату довічних державних стипендій 233 стипендіатам за бюджетною програмою за КПКВК 2501160 у 2017 році використано **3,5 млн грн**, у 2018 році для виплати таких стипендій 229 стипендіатам передбачено **4,1 млн гривень**. Спрямування у 2017 році за КПКВК 2501470 **142 млн грн** дало можливість забезпечити санаторно-курортним лікуванням у санаторіях сфери управління Мінсоцполітики 17,6 тис. осіб, з них 9 тис. ветеранів війни.

Встановлені законами України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», «Про жертви нацистських переслідувань» права

ветеранів війни на соціальний захист, як і раніше, обмежувалися в частині розмірів щорічної разової грошової допомоги ветеранам війни, які були визначені Кабінетом Міністрів України у межах бюджетних призначень виходячи з наявних фінансових ресурсів державного бюджету.

У 2018 році у середньому виплати допомоги **збільшилися на 5,3 відс.** проти попереднього року, що **нижче рівня інфляції за 2017 рік** (13,7 відсотка). Розміри виплат становили у 2017 році – **лише 9,6–31,1 відс.**, у 2018 році – **9,2–29,7 відс.** від розмірів, які встановлювались відповідними законами.

Ці обставини призводили до звернень ветеранів війни до судів. При цьому не виділяється достатньо коштів за КПКВК 3504040 «Заходи щодо виконання рішень суду, що гарантовані державою для погашення боргів».

Як і в минулі роки, **не усунуто законодавчої колізії** між нормами Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» і законів України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», «Про жертви нацистських переслідувань» щодо **визначення розміру** разової грошової допомоги ветеранам війни, яка відповідно до цих законів встановлюється **у кратних розмірах від мінімальної пенсії за віком.**

Аудит засвідчив **неналежну організацію** Мінсоцполітики роботи з розгляду клопотань місцевих державних адміністрацій щодо призначення довічних державних стипендій учасникам бойових дій у період Другої світової війни **1939–1945 років**, що призвело до зволікання з поданням Кабінетові Міністрів України проекту указу Президента України та порушень законних прав таких осіб на отримання стипендій. Причиною також є **невизначеність** у Положенні про довічні державні стипендії для учасників бойових дій у період Другої світової війни 1939–1945 років, затвердженому Указом Президента України від 17.05.2000 № 689/2000, термінів розгляду Міністерством клопотань місцевих державних адміністрацій і строків подання Кабінету Міністрів України проекту указу Президента України.

Як наслідок, за наявності у Мінсоцполітики **175 справ кандидатів** на призначення довічних стипендій, враховуючи, що **із 100 стипендій**, заснованих цим Указом Президента України, у 2018 році таку стипендію фактично отримували **лише 57 стипендіатів**, Мінсоцполітики на момент аудиту ще не було підготовлено та подано Кабінету Міністрів України проекту указу Президента України щодо призначення таких стипендій у поточному році. Деякі **кандидати з числа учасників бойових дій** у період Другої світової війни 1939–1945 років **у віці від 90–98 років** очікували розгляд їх справ у Мінсоцполітики **до двох років** і померли, так і не дочекавшись розгляду.

Кошти державного бюджету, передбачені на санаторно-курортне лікування ветеранів війни та управління об'єктами державної власності, балансоутримувачами яких є спеціалізовані санаторії сфери управління Мінсоцполітики, здебільшого були спрямовані за цільовим призначенням, але Мінсоцполітики не забезпечило ефективного управління ними. В окремих випадках не забезпечено своєчасності, повноти прийняття управлінських рішень та ефективності внутрішнього контролю за їх використанням.

Загалом **рівень забезпечення** ветеранів війни санаторно-курортним лікуванням у 2017 році становив **32,8 відс.**, тобто лише кожний третій, хто потребував такого лікування. При цьому із 6,9 тис. осіб, які мали право на **першочергове забезпечення** санаторно-курортним лікуванням, його отримали менше 4 тис. осіб (**58 відс.**), із 7,1 тис. осіб із числа **учасників бойових дій**, які мали право на **щорічне забезпечення** санаторно-курортним лікуванням, його отримали лише 2,7 тис. осіб (**38 відсотків**). Водночас Мінсоцполітики не забезпечено дотримання органами соціального захисту населення законодавчо встановленої **періодичності та черговості** надання ветеранам війни санаторно-курортного лікування.

Мінфіном та Мінсоцполітики як головним розпорядником коштів у межах передбачених законом про державний бюджет обсягів видатків за КПКВК 2501470 на 2017 і 2018 роки не задоволено об'єктивної потреби в коштах державного бюджету санаторіїв сфери його управління.

Загальна потреба в коштах державного бюджету на санаторно-курортне лікування ветеранів війни у 2017 році задоволена на **43,1 відс.**, у 2018 році – на **45,2 відсотка**. Як наслідок, санаторії не забезпечено коштами, достатніми для виконання вимог Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», унеможливлено надання **повноцінного, якісного та кваліфікованого санаторно-курортного лікування** ветеранам війни, охоплення санаторно-курортним лікуванням більшої кількості ветеранів війни.

Матеріально-технічна база санаторіїв сфери управління Мінсоцполітики **морально та фізично застаріла**, що не сприяє повному і якісному наданню послуг, знижує ефективність використання коштів державного бюджету, виділених на санаторно-курортне лікування. Санаторіями здійснюється господарська діяльність та надаються послуги з порушенням вимог законодавства у сферах пожежної, техногенної безпеки, цивільного захисту.

Через неналежний контроль Мінсоцполітики за діяльністю санаторіїв сфери його управління встановлено низку порушень з боку їх керівників. Кошти державного бюджету на санаторно-курортне лікування ветеранів війни (**64,6 млн грн**) у 2017 році були спрямовані двом санаторіям, що належать до сфери управління Міністерства, за відсутності в них акредитаційних сертифікатів. Не забезпечено **збалансованого і повноцінного харчування** ветеранів війни та інвалідів у санаторіях Мінсоцполітики згідно із нормами харчування та допущено **недоліки** в його організації. Низький рівень укомплектованості штатів санаторіїв посадами лікарів **не забезпечує повною мірою кваліфіковане надання лікувальних послуг**.

Аудитом виявлені ознаки кримінального правопорушення під час приватизації об'єкта державної власності (нежитлової споруди колишнього об'єкта цивільної оборони), який перебуває на балансі Спеціалізованого Одеського санаторію «Салют», а Мінсоцполітики є уповноваженим органом.

Слід зазначити, що внаслідок внесення Законом України від 07.12.2017 № 2233 змін до Бюджетного кодексу України щодо припинення здійснення видатків з Державного бюджету України на утримання чотирьох

спеціалізованих санаторіїв сфери управління Мінсоцполітики існує **ризик руйнування цілісної системи санаторно-курортного комплексу Мінсоцполітики.**

Аудит засвідчив **неврахування Мінсоцполітики низки рекомендацій Рахункової палати** за результатами попереднього аудиту, зокрема, щодо забезпечення виконання відповідних законів у частині реалізації в повному обсязі соціальних гарантій ветеранів війни, створення єдиної інформаційної системи з організації санаторно-курортного лікування ветеранів війни, доповнення переліку медичних послуг, які надають санаторії сфери Мінсоцполітики, медичною послугою за спеціалізацією «пульмонологія».

За результатами розгляду Звіту Рахункова палата рекомендувала Кабінету Міністрів України, зокрема, розглянути питання законодавчого врегулювання розмірів щорічної разової грошової допомоги та забезпечення судових рішень щодо зобов'язання перерахунку щорічної разової грошової допомоги відповідно до чинного законодавства; вжити заходів щодо включення закладів сфери управління Мінсоцполітики до переліку державних програм розвитку та підтримки закладів охорони здоров'я, що перебувають у державній власності, який затверджується Кабінетом Міністрів України згідно з підпунктом «є» пункту 8 частини першої статті 87 Бюджетного кодексу України; підготувати пропозиції щодо внесення змін до Положення про довічні державні стипендії для учасників бойових дій у період Другої світової війни 1939–1945 років, затвердженого Указом Президента України від 17.05.2000 № 689/2000, Положення про довічні державні іменні стипендії громадянам України, які зазнали переслідувань за правозахисну діяльність, затвердженого Указом Президента України від 26.11.2001 № 1147/2001, у частині визначення термінів подання місцевими державними адміністраціями клопотань, розгляду їх Мінсоцполітики та строків подання Кабінету Міністрів України проекту указу Президента України про призначення довічних державних стипендій.

Рішення Рахункової палати і Звіт про результати аудиту надіслано Мінсоцполітики. Міністру соціальної політики України рекомендовано організувати проведення службового розслідування щодо нежиття посадовими особами дієвих заходів для повернення відчуженого об'єкта Спеціалізованого Одеського санаторію «Салют» до державної власності; провести внутрішній аудит з питань незабезпечення санаторіями сфери управління Мінсоцполітики збалансованого та повноцінного харчування ветеранів війни.

Про виявлені ознаки кримінального правопорушення при приватизації об'єкта державної власності (нежитлової споруди колишнього об'єкта цивільної оборони Спеціалізованого Одеського санаторію «Салют») поінформовано Національну поліцію України та НАБУ.

З повагою

Голова

В.В. Пацкан